

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Leångsta
Socken: Asarum Berättat av
Uppteckningsår: 1940 Född år 1860 i

Uppteckningen rör Fiskning med ris
(Ulm H. 9 b)

12 dec 1942
16-4-42
10-4-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Trångsta
 Socken: Ararum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sio 1

Piskning med ris.

a/ Långfredags morgon var det för mycket vanligt att de yngre skulle försöka ge varandra fisk med ris. Det gällde bara att vänta före de andra, samt ha "sjöjen" = (riset) till hands genast. Pojkarna och drängarna försökte smussla en slyta med sig, instoppad stundom mellan skjortan och kroppen. Kvinnor hade sättare för att gömma slytan under kjoltygen. Det blev dubbel nöje om någon av kvinnan blev den som fick "smäll" av dräng eller pojke. De äldre deltog sällan i dessa årligen upprepade upptåg. Denna risning var början till Påskelekarna. Jag hörde inte att det var någon slags ritual osv. Utan man tog det såsom ett av äldre brukat godmodigt upptåg. Någon gång gav det upphov till ovänskap. Men detta var högt sällan. Numera är detta ^{bruk} bortlagt.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bråhne Adress: Swängsta
 Socken: Åsrum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

82,
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 2

- b/ Långfredagsris kallades avbasningen, därför att risningen skedd Långfredags morgon. Andra tider på året förkom ej sådana upptåg, här i Blekinge.
- c/ Riset kunde variera både i fråga om storlek och träslag. Kvinden tog ris från en arbetas färriskäve, helst en torr, men ej barfallen smidig granrisgren. För slagen lossnade barrer så att den som fick smäll efteråt hade schä att flocka sängen fri från barr! Drängar som voro ute i marken skar helst alustunga skott från en björkstubbe. Dessa ^{hade} ~~vor~~ andra från roten låtit sitta 8-9 tum långa fina kvistar som sovd bra vid slagen. Man slog med full kraft när man kom åt. Upptaget skedd ej utan högljutt stön och skri. Men sådant hörde till, så att husbondefolket fick tåla sig med oönsket. Det återkom ju inte oftare än en gång om året. Det var nästan lika roligt som få styck en marknadsdag!

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Frängsta
Socken: Aarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år 1860 i _____

Uppteckningen rör Tranan & Vårfrudagen
(H. G. 14)

Landskap: *Blekinge* Upptecknat av: *Aug. Hohberg*
 Härad: *Bråhne* Adress: *Trångsta*
 Socken: *Aarum* Berättat av: _____
 Uppteckningsår: *1940* Född år _____ i _____

J.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

sid 1

Tranan och Vårfrudagen.

En ordspråk säger: "Trede torsdan i Tor, kommer Tranen till Lomsk för (d)!" Ett annat lyder så: "Om Petter Hatt, han siglar med sin hatt, så ligger snön till Vårfru natt!"

Man minnar: knöar det Petters dagen (22 Februari) så ligger snön kvar till Vårfrutid.

- 9) All spånad av ull eller lin borde, såvitt möjligt var, vara spunnit innan Vårfrudagen! Fanns i alla fall spånad kvar så borde man icke spinna sedan solen gått ner efter Vårfrudagen. Det kunde då bli otur både med spinning och vävning. "Se då" var därför ett jomfru Maria ble tejojer = (loden) om en spannit där där!"
- "Om nåt går sönder, så en behöva se nåt där där så lå bli då, fo gör du då" så få du nailtrång o oras må!"
- Nailtrång = (Bulnad i fingrar så att nageln lossnar)

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Boängsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

siv 2.

10/ "Då som ä hejckor = (snabb) te o lägga se Froedastejall
 där blir hejckställoer = (snabbfärdig) mä va han tar se före
 Men där som ä orönlig = (senfärdig) te o lägga se vä blir en
 oröntabagge eller sin ti"!

"Om du hitte någon sjarter bosc = (orm). Froedam, så ta hem
 vån och koka honom i ett löcket = (kål med lock) kål $\frac{1}{2}$ timme
 i ett halvstop vatten. Tess hälften ä inkokt. Ta sin o slå
 dätta spact på en ren flaska o korka te vail = (tätt) så att
 ingen luft kommer in. Skär eller hugger du de sin så
 smörj mä vä, så läks då förm du vet om nåenting!
 Flaskan ska va där inte solen kan skina på na Och du
 ska inte låta någon vinnöjor = (vinnöjd) soi varken flaskan
 eller soj på na du smörj de"!

(Oronation av Abram i Kroken i slutet av 1860 talet.)

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Svängsta
 Socken: Marum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1860 i _____

Svar på frågelistan H. G. 20; Ullna K. 13, 14, 20.

Innehåll:

Gregoriusdagen (H. G. 20)

Lucia (Ullna K. 14) sid 5

Maträtter av deg (Ullna K. 13)

Kalenderdagsh. (Ullna K. 20)

{ Vårfundagen
Läggning i dagstjärn (H. G. 14)

Ägg o äggbevar (deg 24) s. 8

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta
Socken: Asarum & Ringamåla Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år 1860 i _____

Svar på frågorna F. C. 21, Bäckahästen

Bäckahästen.

- 1) Ingen har sett den själv men vet om tala att andra sett den.
- 2) Den kallades bäckhäst. Men sades uppträda som en yster liflig fölning (hondjur). Mörig som följa = hondjur.
- 3a) Om hästar gingo i bet i ångar som lågo vid en sjö eller större bäck, kom han stundom till dessa, och råkar han finnas bland dem efter att solen gått upp så kunde han infångas. Av hans ovanliga ysterhet kunde man förstå att "dä va ingen redig häst". Var det så en pige som kom för att hemta hem hästarna och hon tog sitt strumpband och knöt detta i grimmnan lät han fånga sig. Sållan lår det lyckats för en dräng att ta fast honom.
- 4a) Om en dräng lyckats fånga den samt börde med den för dagen blev drängen sjuk. Hade en pige hört den för dagen borde hon ha någon klädestillhörighet. t. ex. förklädet eller näsduken lös i handen då hon släppte den. Då tog hon bara detta. Annars hade han tagit henne själv!

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
 Härad: Bräkene Adress: Frängsta
 Socken: Marum & Ringamåla Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

- 5) Havande kvinnor borde ej gå till en ång där Bäckahästen
 sades komma, utan i solskensvär. Morgon tidigt. Sent om kvällen
 riskerade hon att hästen hade samlag med henne.
- 6.) En piga hade harvat med en bäckahäst en hel dag, och ej
 hållit varken frukost eller middag för att plåga honom så
 hårt som möjligt. Hon förstod vad det va för en gesippel!
 Om kvällen löste hon förkläsbandet samtidigt som hon lossade
 betslet. När hästen sprang fick han bara förkläst. Han ej
 bandet varit loss hade han taget pigan med sig i sjön!
- 9) En bonde hade en mår som Bäckahästen parat sig med.
 Aukomman blev en hingst som kastrades och blev den bästa
 arbetshäst som fanns i socknen. Men han tålte inte höra kyrkklockan.
 Då ble han rent tosig. Skenade, slog och sprang som
 ett villevär. Annantid bar han sig viltigt åt!"

ACC. N:R M. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Frångsta
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år 1860 i _____

Ämne: Ägg & Ägglekar.

Svar pr. L. U. F. 24.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Levängsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

8.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

sid 1

5/ Ägg lekar har ej förchafits i Bleking vad jag känner till!
 Färgning av ägg brukades på många ställen vid Påsk
 så enligt gammalt bruk ägg ätes i varje stuga. Till färg
 använde man de hängen som växer på hasselbuskar.
 Man plockade såväl 1/2 liter hängen, la dessa i grytan medan
 vattnet var kallt äggen lades i först så vattnet kokte. Under
 tiden hade blomhängen avsevärt en gul färg som slog an på
 äggen så att skalen blevo gula. Någon hocusfackus avsågs
 ej härmed utan endast på äggen vackra och liffärgade!
 Påskäggen försågs ofta med figurer av många slag, stjärnor
 cirklar, initialer, femuddastjärnor o. s. v. Ibland ritade man
 med kol ur spisen Ibland med bläck och ofta med färger
 Rött och blått ville man helst ha Bara och ungdomen
 Fästmo till fästman och vice versa. Men bara vid Påsk.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6481:1-42Landskap: BlekingeUpptecknat av: Aug. HolmbergHärad: BräkneAdress: TrångstaSocken: Ararum

Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1940

Född år _____ i _____

9.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVsid 2.

bytte dessa de salunda i olika mönster och orader äggen. Nu gällde:
 Vem som var skickligast att kunna få ut äggens innehåll genom
 så litet hål som möjligt. Äggskedet borde vara nästan helt, och utan
 sprickor. Dessa sattes sen på ändarna av gärdslöstan. Sombida
 försökte på visst avstånd hålla till måls på dem. Andra lät dem
 sitta tills skator och kråkor hackat sviten dem.

Där god tillgång fanns tvålades om vem som utan upphåll kunde
 äta de flesta äggen. Denna kallades: "Äggakonung"!

11/ Till ungdom som springer 1^{sta} Maj ges alltid ägg.

13/ Far berättade någonting något om hur man i hans ungdom
 bar sig åt med skalen efter Påskägg, men detta har jag glömt.
 I min tid har man ej haft någon konster med äggskal.
 Vi kallade sådant: äggkonster! Taka ägglekar.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Jvängsta
Socken: Marum Berättat av _____
Uppteckningsår: 1940 Född år 1860 i _____

Uppteckningen rör Arbetsförordningen inom Landthushåll
(Ulm. M. 146.)

ACC. N:R. M. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
Härad: Bohuslän Adress: Prästgård
Socken: Marstrand Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år 1860 i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Svar på Upps. M. 746

Arbetsfördelningen inom lantbrukshälsan.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Bläkinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Trångsta
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

10.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

siv 1

Arbetsfördelningen inom Landthushållet.

- 1) Manfolkagärning kallades männens grovsylor. Skulle han göra småsylor så man: Jag har fått kvinnfolkagärning. Kvinnans vanliga sylor hette: kvinnfolkagärning. Men det tog kvinnorna i träsket på logan, lassa gödsel, bryta åker eller nångång köra oxarna förspända lass, så het detta: "Kara-gärning".
- 2) Alla sylor med hästar och i stall tillhörde Bonden, där ingen dräng fanns. Å större gårdar med flera drängar var det Hästa-drängens schä. Och å gårdar med bara en dräng byttes bonden och drängen om hästarnas skötsel och aus. Var någon av dem borta för någon fick den hemmavarande sköta stallet. Någon gång vid sjukdom eller sant, måste ju hästarna ha sin skötsel i alla fall och då fick någon av kvinnan göra detta. Men endast i nödfall bad man kvinnor se om hästarna.

Landskap: BlekingeUpptecknat av: Aug HolmbergHärad: BråhneAdress: SvängstaSocken: Ararum

Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1940

Född år _____ i _____

2) Om bonden = (håstegaren) själv förstod sig på att sköta ett sto vid födseltillfällen fick han agera veterinär Oftast var det så att någon på orten var "mera slängd i sånt", och denne antitades vid sådana tillfällen. Senare tid ha vi veterinär till sådant. I äldre tid skulle härads rackare utträtta sådant. Men häradsen voro stora och han kunde ej vara mer än på ett ställe i sådant.

3) Der ingen pige fanns, eller om denna ej var så gammal och förfaren att man vågade anförtro henne skötseln av korna gjorde. Mor själv lagårdsyslorna I större gårdar hade man en a två lagårdpigor som i allt skötte kolagårdens syslor. Hade någon av pigorna fästman kom han ofta om söndagsmorgon och hjälpte till att mocka, sopa och strö till korna. Vid in-träffat sjukdomsfall fick "btuepian" och Mor själv se till att icke korna försumrades. Man pysslade väl om korna!

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Loångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

12.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

sid 3

3) Många gamla lagårdspigor förstod utmärkt att sköta korna såväl vid kalving som andra motiga tillfällen. En sådan hade förutom lönen en viss liten peng (50 öre, 1 kr) för varje kalo som hon "drog fram" (så kallades det). Der sådan finge saknades fick man anlita någon förfaren granne till hjälp. En och annan bonde förstod att sköta om kalving själv utan hjälp av någon främmande person.

På ganska många gårdar hade man tjur själv. (Man förra ju upp oxar till salu, och då fick ofta någon bli okestrerad även på små gårdar). Tjuren gick själv av med kow till tjurs och på gårdar med tjurare såndes drängen i sådana ärenden. Ett sånt göra ansågs ej passa för ett kvinnus. Gick en kvinna med sånt, blev det gerna midvisor och fula tillmälen som ofta åstadkom slagsmål och obehag.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Jvängita
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

13.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

sist 4

- 3/ Lålänge vargar funnos hade varje större gård en vuxen "vajtchore" till korna och en 12-14 års pojke att vakta fåren. Får och Nötkreatur betade allting samtidigt på samma område. Korna tog bästa betet i fåren det sämre. Därför kunde ej en se till båda djurslagen. Efter vargarnas försvinnande hade man ömsom pojke, ömsom flicka att se efter fåren. Nötkreatur behövde ej längre vallhjon. Naturligtvis var det alltså bruket att ha manliga vallhjon, fast kvinn ibland var modiga nog.
- 4/ Att bära fram gårsed, kviasta vior, kunde stundom även kvinnor göra. Men icke sätta upp gårdesgårdar.
- 5/ Någon gång, om bonden eller drängen var sjuk, kunde både Mor sjölv och pigan både arja och harva, men icke så. Att haeka loss görseln ur den utkörda komposten, och likaså hemma i dyngstån, var ofta pigornas schä.

Landskap: *Blekinge* Upptecknat av: *Aug Holmberg*
 Härad: *Bräkne* Adress: *Trångsta*
 Socken: *Asarum* Berättat av: _____
 Uppteckningsår: *1940* Född år _____ i _____

14.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 5

- 6/ Bonden sjelo, bäste vrången eller en oriktig torpare
 Var bonden ung fick han överlåta sädden åt någon kunnig-
 gare Det ansågs såligt att ej kunna så sjelo! Att en torpar-
 kvinna sådde förekom väl, men endast i nödfall. Att sköta
 om växterna i kålhagen har av äldre tillhört kvinnorna.
- 7/ Under lövhöstnaden från björk asp och ronn dettog både män
 kvinnor och barn. Likaså på Ljunghuggningen om senovintern
 Mossa har ej använts till kreatursföda i Bleking
 Torvtagning i stora eller mindre parti, tillhörde männen.
- 8/ Slåttorn har av äldre varit årets glädstigaste arbetsperiod
 Här i Bleking fanns inga stora slätter så att arbetet var
 ej heller på långt när så ansträngande som i provinser
 med stora släta arealer. Men som även den äldre
 minste ångbit skulle slås behövs en stor arbetsstyrka

ACC. N:R. U. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Frängsta
Socken: Ararum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

15
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 6.

Frukosten äts hemma i gården varpå bonden, drängen
tonsnare och lejt slätterfolk gick till slättervången som
ibland kunde ligga mer än fjärdingsväg från gården
Liarna hade hängts i träden då man gått hem kvällen
förut De, vars liar voro sloast började först vid onethajda
vältbyttor med Ölandsossännor välja liarna. Under
tiden började de andre människorna slå av gräset, tills
det första vältelaget fått varst Den var det deras tur
att göra varst Av de som slogo var än den ene, än den
andre som råkade hugga lian i en sten Detta gav orsak
till att han läste en lång ramsa där renaste svenska
han var mäktig Hade någon av "räpskäringarna" redan förut
råkat bryta av några piimar i räpsan så hade bonden
lösa färdiga piimar med sig i en korg och hans första

ACC. N:R. M. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bråhne Adress: Frångsta
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

16
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
sid 7

göra var att sätta pinnar i råpsorna der de fattades
Såväl slättermän som råpsorskor voro spridda huder om
butter bland buskar och kullar i den ojämna terrängen
vilket kunde tillåta lite förhålligt frist emellanåt
Middagsmåltid lagades hemma i gården. Men bars nästan
alltid till folket när arbetet var långt från gården. Man
insåg att folket behövde vila och därför ville man spara
folket att gå lång väg. två stora kopparspannar med
någon supammat. Ett par stora kukor rågbröd, kokta
soglät lag i supamaten. En tallrick till vardera av de
äldsta, de yngre fick äta ur samma spann. Träskedar
togs med till alla. Sommekniv hade var och en själv.
Mat och tillbehör var full börd för två pigor. Så snart
dessa hemmat maten gingo de hem igen, för att

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6481:1-4b

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Trångsta
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

17.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
sid 8

vio 5 tiden på eftermiddagen återkomma med "meraftonsmät".
På en liten slätt slog man sig ner. Borden eller fördrängen
skär en duktig skiva bröd till var och en. Och så äts
med god aptit. Var det våtväder så grovorna var i rörelse
och en sådan hoppade i ens tallrick. Blev det bara skämt
soppas smakte likabra för detta. Men ringlade en arm
tvärsöver ens tallrick miste den personen oflars aptiten.
Men någon förtrog med tålmod även denna närgångenhet.
Efter måltiden sattes överbliven mat tillsides, höjdes över
med ett par tröjor för skator och kråkor som också gärna
höll sig framme och sen sov man en timma.

Efter middagsvilan återtog arbetet till vio 5 tiden på e.m.
Då merafteon hölls på samma lägerplats, som användes till
spisställe varje år så länge man hade arbetet i denna hage

ACC. N:R. M. 6481: 1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Brängsta
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

18.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 9

Var där bara en stätt hette den: "Middags-slätten". Fanns där en
store klippa såsom kännemärke hette det: "Middags-Hallen"
Var där en lummig Bok hette det: "Middags-Böken" i X hage, till
skillnad från ett likadant middagsställe i Y eller X hagen
Till Merafton som liksom middan bäs dit från gården hade
man Bröd, smör, Ost, stekt fläsk, och ofta pannkakor av
ett eller annat slag. Efter merafton tog pigorna med sig hem
överlevorna från dagens måltider. Fanns någon eller några
torpare boende i närheten av middagsstället brukade dessa
ungar infinna sig och skulle enligt gammal vana
alltid ha mat. (Den omströkta bondsmålheten kan vara
bra att ta till på agitationsmöten Men existerade ej utan
i undantagsfall i verkligheten.) Bonden var bättre än ryktet
Efter merafton fortsattes arbetet till kl. 8 a 8,30

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
 Härad: Bhåkone Adress: Trångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

^{19.}
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

—*—
sid 10

Lian och råpsor hängdes upp i träden. Men komma till gården
 äta kvällsmaten: Gröt och mjölk. Drängar och lejda arbetare
 hade sig på "slimmet" (=hörämmet) och torparna och dessas
 käringar gingo hem, skötte så om sina sysslor, och kom i
 säng först kl 11 på natten Kl 5 på morgon skulle de i väg igen.

Arbetsförhållingen under slätten var så: Hälften eller två
 tredjedelar av arbetstiden för männen upptogs med att slå gräset.
 Resten av tiden låg de vid vättebyttan och gjorde lin vass.
 Stenarna i ångarna var legio. Och dubbel så många gånger
 högg man i sten!! Kvinnen rörde aldrig lin.

Kvinnor icke allena råfrade utan skulle även bära ihop
 gräset till ställen dit man lättast kunde köra. När breddes
 det ut i så kallade: "Breor". När breorna legat någon dag
 skulle höet väntas (Det nyss slagna hette gräs, på breorna hette
 det hö!).

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Frångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

20.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
sid 11

Inträffade regnskurar kunde höet få vändas flera gånger. När det var i det närmaste torrt lades det i små högar kallade: "kuar" = (kua hö) Låg breorna så nära varandra att man kunde bära två breor i en större hög hette denne "stack" = (Stacka hö) Allt räjsa, bära ihop, brea, kua och stacka, tillhörde kvinnorna! När så höet hördes in, hjälpte kvinnan till med att lassa höet i hökassen, åkte i hölassen hem samt tog mot hö" på slinnet. En tilltagen pige kunde vis brävsande tillfälle både ~~ta~~ mot hö i kassen och trampa ihop detta = (Packa hö) samt kora hem lasset och hyja höet till mottagaren in på slinnet. Detta inträffade endast då det var bra torkväder då alla män behövdes till att hugga gräs, så att arbetet kunde gå vidare. I regel var det mäns göra att lassa och kora. När som det sista hölasset korts hem blev det "slåstragille" och dans på logan.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Trångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

21.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 12

Ålöringar kunde deltaga med att både bära ihop och kua hö på ångar som lågo nära gårdar, likaså barn, både pojkar o flickor från 8 års ålder. Dessa kunde vara med överallt, dessa sprang när andra fick gå. Lian fick pojkar handtera så snart de hade fått tillräckliga krafter oaxett åldern. Lian fick som skaffa själva.

9) Rågskörden på sockor och åkrar tog sin början i regel i början på Augusti, långt förr än allt höst var bergat. Nu var den krävaste tiden på året. Allt tillgängligt folk var i arbete med något längre arbetstid än i början på slätterna. Till in på 1870 talet skars all råg och korn med skära och detta var så gott som överallt kvinnfolkens arbete. Haore började på 1870 talet början huggas med lie. Detta gjorde männen. På Listerlandet och i själva strandbygden kom liden till att nyttjas till all sädeskör några år tidigare än i mellån och skogsbygden.

ACC. N:R. M. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Frångsta
Socken: Åsarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

22.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVsid 13

Arbetsmetoden vid rågskorven var denna: Man skar från höger mot vänster (Fanns vänsterhänt arbetare även motsatt håll!) Med "skärenäbben" (spetsen av skäran) tog man några långa strån af dessa gjordes bandet som lades på marken till höger. Med den vänstra handen böjdes rågstråna något lutande, och med skäran i höger hand högg hugg efter hugg tätt vid marken så långt man nådde åt vänster utan att flytta fötterna, skäran stackes in mellan den stående och skurna säden. Med vänster hand hölls de afhuggna stråen intill skäran och det lilla partiet lades så vackert på bandet. Detta kallades: "ett fäng". Tre sådana fång utgjorde en "mek" eller kärve och 12 kärvar var en "halvtrave". 24 kärvar var en "heltrave". Man påräknade ett stop råg för mek och en skäppa för halvtrave i avkastning. Var säden dålig blev detta knäppt. Men strid såg och svejrisåg blev stoppt mätt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. ll. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Frångsta
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

23.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVsid 14

Att binda såren och dräpa antingen kraka den eller helt enkelt
sätta upp den i halvtavlar var männens göra. Värtill togs de av
slätterkarlarna som samst skötte län. En ålderig gubbe som ännu
hade lite krafter kvar. Att binda såd kunde man ej ha smärre bara
till, ty de voro ej starka nog att dra åt bandet utan hävarn blev lös.
Så det ut till regn släppte kvinnan skärmen, och band såd på
den slapp ligga på marken. Vid hemkörslan hjälpte kvinnan till
med att lagra upp hävar i kasse. Men lägga lasset, köra och
lagra in samt lagra i ladon tillhörde mannen såvida det fanns
tillräckligt verar. För övrigt kan sägas om allt lantarbete
att fattades män, deltog kvinnan. Ingen höll sig undan!
Rycka sepp lin och örter var i regel kvinnagöra. Orolas örter
i stora mängd högs de med lin. Bands i hävar med björkvidor
och krakades på stö. Anthalmen blev hästars julfoder.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6481:42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Frångata
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

— 24 —
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV
 — * —
sid 15

- 10/ Tröskning med slaga tillhörde mans göra. Att vid något tillfälle pigan eller den vuxna "däkan" (flickan) gick med på logan och tröskte ett par lägg, tillhörde undantagen. Sedan tröskverket kom i bruk har kvinnors fått råsa under halmen, burit under denna samt kastat fram kärvar från ladan till matbordet. Men handflytt dessa till den som matade samt mataren själv var män. Till att köra oragarna hade man barn. Att sedan rista, harpa och kasta den tröskade säden tillhörde alltid männen.
- 11/ Att plocka körsbär ur träden var pojkars göra. Alla sorters skogsbär plockade kvinnor och barn. Först i senare tid med höga priser och god avättning ha män plockat skogsbär.
- 12/ När man satte garn fick ofta en stor flicka rökan. Att slaga annat fiske skötte mannen. Pensning av fisk tillhörde kvinnor.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 16.6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bräkene Adress: Svängsta
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

25.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 16

13/ Om ingen egentlig yrkesslaktare fanns så var här och där någon bonde eller torpare som förvärvat god insigt i slaktaryrket och denne anlätades vid behov (Så är det än i dag) när det var fråga om Nötkreatur och svins Kalvar och får tar egaren oftast "på själ" Om detta blir efter konstens regler eller ej, gör intet! "Fjåvrenfa" alla slag hugger man hufvet av. Resten sköter kvinnan. Vid svinslakt tar en äldre kvinna mot blodet och rör med handen blodet tillsammans med det i kärlet förut lagad rågmjöllet så länge blodet rinner ur "stickhållet" och fortsätta att röra i kring tills blodet blir kallt. Annars bildar det hårda klumpar. På samma sätt med Nötkreatur även här äldre kvinnor (Ungre kvinnor och i all synnerhet havande får evader inga omständigheter vara närvarande vid slaget) (Kärom kunde jag berätta en ohygglig historia jag själv upplevt. Men detta hör ej hit)

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Böråskene Adress: Trångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

26.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 17

Den man som sköter slaget tar av huden styckar djuren m.m.
 Med ett ord: Allt grovare kornsen tar mot efterhand alla delar.
 Kedsaltningen utföres oftast av män, många gånger av kvinnor.

- 14/ I äldre tid var den visa regeln följt att intet yngre korns
 ej heller småre barn fick närvara vid slaget.
- 15/ Kastrera tjurar och hästar tillhörde "rackaren". Detta skulle
 ske på byallmänningen. När han kom in fick han icke gå
 längre fram än mitt under kronstangen (2de sparrin från
 ovnen i ryggåstugan). Man tog honom alorig i hand! Och
 gick han nångång till nattvard fick han vinet ur ihålligheten
 i botten på nattvarsbäjären. Kastrera hundar och katter
 samt döda och ta huden av dessa hörde rackaren till. Om en
 annan meniska gjort detta hade de avskylls av alla.
 Ingen velat haft det ringaste att göra med honom!

ACC. N:R. M. 6481:1-42Landskap: BlekingeUpptecknat av: Aug HolmbergHärad: BräkeneAdress: TrångstaSocken: Asaricum

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år i

27.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVsiv 18

16/ (Allt arbete med sjödra bakningen tillhörde kvinnor. På kvällen
Mor i huset av någon orsak vara opasslig anlätades någon
grannkvinnas då bakning behöfdes Det ansågs ej precis som
ont gerning men ändå nedrättande om en karl ställt sig till
att ätta en deg. Hugga veden och elva i ugnen gjorde ofta männen)
Hugga den ved som åtgick i huset var mäns skyldighet. Var
det så att man såg kvinnan stå på vedbacken och hugga ved
Sade man: "Dicken sketfan te kar, som låter haringen hugga ved"
Före 1870 talet hade man icke foderbord i lågarna, utan
varje stötojue hade sin egen foderbalja med hackelse och sopor
här till åtgick vatten i många. Och var gården belagd med hal
is kunde djuren ej vattnas på gården vid vattenhörn. Då gick
det åt mycket vatten till 20 a 30 djur. Pump och rörledning
i lågar fanns knappt i fantasin. Vatten fick då bäras

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Brååne Adress: Leångata
Socken: Marum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

28.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sida 19

med en så med såkallad "såstäng" av två personer på vars
axlar såstängen vilade. Nu kan inte varje person bära på
vilken axel som helst. Och en högerhänt axel kan inte bära
mot en vänsterhänt. Utan höger mot höger o vänster mot vänster.
Då fastän vattenbärandet i vanliga fall tillhörde lagårds-
pigorna hände ofta att männen fingo överta detta schä-
visymmetri när det var halis. Ved och vattenbäring till
köket tillhörde kökspigorna. Hos torpare och småställen
fick både män och kvinnor hjälpas åt med så gott som allt.

17/ Att någon karl, som ej själv var skräddare, eller åtminstone
varit i skräddarlära själv sydde sina kläder förekom inte
här i orten. Men att en karl lappade sina kläder fick vi
alla lära oss. Många män stiekade sina strumpor. Vi alla
fick nog lära detta men med tiden blev vi för hårdhänta

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Trångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

29.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
sid 20

När vi gjort ikring strumpan ett par varv var maskorna
 så hårda att vi omöjligt fick in strumpsticket. Annars
 tillhörde detta gammeldags barnfostran att man skulle i
 allt vara sig själv nog och ej "Byrkä" någon om tjänster
 Med andra ord: Vi skulle kunna reva oss med vad som helst
 18/ All skodon tillverkades av skomakare. I mina fäders tid hade
 vi rockenskomakare och i de flesta större byar hade vi Bysko-
 makare. De fattige fick beställa skodorna som så tillverkades
 i skomakarns hem. Men bönderna lät bereda husor hos garvarier
 och så mot hösten kom skomakarna med gesäll och lärlingar
 bärande sylar och pryglar, läster m. m. på ryggen och stannade
 på varje ställe sålänge det fanns arbete för dem. Alla som
 hörde huset till Bondfolket, barnen oranger, pigor och vajte-
 heren skulle ha skor ett eller flera par om året.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Kolmberg
Härad: Bräkne Adress: Trångata
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

30.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sir 21

allt efter som man kommet överens om i årslönen. Ännu hade man icke annat än läderskodon. Först fram på 1890-talet började en och annan koring fuska i skomakeri med att göra "Lasa-sko" av trasor. Och ungefär samtidigt började fabrikskor komma i handeln.

Träskor var för det mesta som dagligen brukades. Mången fattig gick vägen till kyrkan med träsko, satte sig vid vägen något från kyrkan och tog lädersko på fötterna, träskorna gömdes i en buske till de kom igen från kyrkan, då byttes på nytt och så fick träskorna tjänstgöra även på hemvägen.

Träskomakare fanns lite varstans, många gjorde bara vad som gick åt i det egna hushållet. Men många hade detta till yrke. Om lördagarna sågs sådana gå med full börva på väg till Karlshamns torg där träskorna såldes.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkene Adress: Joängsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

31.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 22

19/ Under husbehovsbränningens tid (slutade omkring 1840) skötte vanligen de mindre bönderna som blott hade rättighet att hålla 12 a 16 kannors pannor arbetet med maskning tillsättning och bränning sjelvt, med tillhjälp av hustrun eller helst om han kunde få fatt i en piga som förstod sig på saken. En sådan hade 10 a 15 kr mer i lön för året. Dräng eller torpare ville de ogerna ha ty dessa både sopt sig fulla och stal brännvin till andra.

Tante Jons sön (=son) från Jämshög berättade:

Jag hade en syster Bertha som va o hjälps bränne-
 mästar på Kalsagården i Hårnäs m² och bränna brännvin
 under tre brännperioder, o hon skullet v² om s² s² m²
 m² ble hon sjuk o d² o hon va bara fire o tve år
 (24 år) Se så va så att brännveriet i Hårnäs lå nere ve

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Frängsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

32.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 23

åkantern = (Mörumså) o där va en hopar o fjöske o annat
 faensty som for längs ån o regerade Och hovet där bar te
 så räte how ut for noct tocket en natt sa how sjuknade
 o frampa sommaren där how How hade alla där vatt så
 kryer = (helsosam) som en gylamörta O du kan allri tro
 sa granner som där såkau va Ja, där va ett elände.
 (Tackar)

På större gårdar med 50 a 75 kannors pannor, anställdes en
 brännmästare. Men denne behöfde ändå en kunnig mesthjälpare
 ty med bästa vilja i världen var det omöjligt att hålla sig
 vakar natt och dag längre tid Och under den korta tid pannan
 fick vara i gång, skulle "brännan" gå natt och dag.

Vem som eldades med ålag bonden att skaffa till platsen.

Sedan ångbränneri kom igång fanns endast manlig ar-
 betskraft i bränneriet Kvinnor passade nu ej längre.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Fränsjö
 Socken: Ararum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

33.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

sid 24

Allt brygga Julöl och dricka till vardagsbruk, har åtminstone på landsbyggen alltid varit kvinnogöra. Men vid beredningen av smattet i malttorken kunde mannen ofta övertaga detta. Den lilla malttorken låg alltid lite från gården och de gånger kvinnans torkade smatt, brukade vi pojkar gärna göra visit där. Det kunde då hända dönen fick vara öppen mor än som var bra för smattet! Därför övertog mannen denna del av arbetet. Det fanns nog fog för talet, att kvinnobryggen var bäst!

20/ Julbrasan var fars privilegium, "fattas bara annat"!

När han om julafton tändt julelden bjöd han på brännvin!

21/ I vardagslag äto drängar, pigor och allt arbetsfolk vid samma bord och på samma tid. Vid Skörd och Potates = upptagning då över 30 personer samlades till bord, måste flera bord brukas både i köket och i vardagsstugan.

ACC. N:R. LL. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Trångsta
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

34.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 25

Man satt på blandade om varandra De och förkann en
liten rangskillingar: Förmåsta bordsänkan tillhörde överste
gårdens egna fänare nedanför dessa sitta torparna och
deras hättningar. Bara så stora att de kunde arbeta sitta
brevvis sina föräldrar. Vid de övriga borden sitta de
främmande män och kvinnor om varandra. Torparnas
småungar framme vid gården fick dessa mat vid borden
sedan de gamle åtet. Borden och Moran spisade i deras
kammare särskilt Detta var på storställen! Hos de
små bönder och torparne åt far och mor tillsammans med
de öfriga. De pigor som passade upp fick naturligtvis
spisa när de övriga slutat. Vid släktgille sköngille
och brötegille var plöjseren lika med som oran sagts
Vid Brätkor eller stora fester var annan sed.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Trångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

35.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

sid 2.6

Da' var rangskiltat och da' spiste man vid sina bord och kvinnor vid sina. Och de förmånsta satt vid förmånsta bordanden och de sämre längre ner och man spisar då i sal och framkammare och ej i vardagsstugan.

22/ Barn fingo i man som de växte till lära sig att deltaga i allt arbete alltifrån som kraft och förstånd tillåt.

De behövde lära allt, ute och inne och ju mångsidigare arbeten var ju förr utvecklas deras anlag. En pojke stor och kraftig med god fattningsförmåga kunde få avlöning lika med en god arbetare vid 18 års ålder. Men i regel ansågs de ej fullgodva "kara" förmå or exakt bevaring = 21 år

23/ De gamle berättare att: "Nå vår kong lå ute o sloss må fransosen"! = (1814) "så va rå många karingor som fick sköta gåorn sål, måns gobben va ute i kriet

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bråhne Adress: Loångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

36.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

—
 sid 2.7

o är gjore att lika bra som noen har kunnat gjort!
 Från min tid vet jag några exempel på att kvinnor
 i flera år fått sköta gårdarna då bonden för grova brott
 (slagit ihjel någon) blivit dömdt flerårigt fängelsestraff.
 Med tillhjälp av en orång har det gått. Storbonden Moran
 Elna Haraldsen i Norra Hoka, vars man Nakan Bengtson
 dog 1860 innehade gården till början av 1880 talet. Och
 bättre skött än vad den gården blev skulle man få leta
 efter. Men så var hon ett ovanligt kvin, långt före sin tid.
 Men sådant hör till undantagsfall i Blekinge.

Vad Elna Haraldsen beträffar var det förvånansvärt att
 hon var i stånd att sköta den stora gården, 4 par hästar
 8 a 9 par oxar omkring 40 kor och ett 50 tal får fanns där.
 Dessutom såg, kvarn, vedmalstämp, linoljepress och

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Brååne Adress: Trångsta
 Socken: Ararum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

37.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

sid 28

ett stort pappersbruk. Pörelsen visade de sistnämnda bruket
 afvecklade honom under de första 7-8 åren. Men såg och kvarn-
 rörelsen uppköpte honom hela tiden. Han hade gått i skola i
 Karlshamn så han räknade utmärkt men hennes handstil
 var nästan oläslig. En gång hade han blivit utexaminerad
 i Hoka skola kom han undan med att jag (då 8 åring)
 skrev bra handstil. Och sen fick jag många hundre mål
 mål för att jag skrev hennes dagböcker. Räkna gjorde
 han första året styvare än jag. Jag satte der veckotal och
 skrev. Det blev ju billigt, kostade ej mer än maten.

En heversgumma var han, men sträng som bara den!

24/ Kvinnorskonsten har omhulats mycket i Bleking. Ända
 fram på 1880 talet fanns vävstol i nästan varje stuga
 ofta flera och det fanns många flickor i huset

ACC. N:R. M. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Trängsta
Socken: Asarum Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

38.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 29

Och många många hushåll hade med största svårighet klarat sig om inte kvinnornas flit i vävstolen bidragit till familjens uppehälle. Konstvävna väskensvävna till kläder åt både män och kvinnor. Drällsvävna Trasmattor, golvmattor av linnebast m.m. Bomliga vävor mot betalning åt andra. Bomliga vävde vävar först och sen tog de vävpacken på ryggen och gick omkring och sålde sin vara. Åter andra stickade strumpor och vantar, såväl finare fingervantar till kvinnor som grövre arbetsvantar (bållvantar, posavantar) till män. Dessa "stickokärningar" tillhörde till stor del lössörjarnas skara, hade aldrig eget material utan stickade en dag eller två i någon gård där deras flit togs i anspråk och vandrade så vidare! Av dessa fanns en riktig konstnär som kallades: Hose-Lotta. Hon förstod allt av olika färgat garn

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Boängste
 Socken: Marum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

39.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
sid 30

mönstra utvar trianglar, stjärnor och andra brunnsluxer såväl på strumpor som vantar. Och how stickade på ett ovanligt sätt: Om livet bar how ett smalt bälte som på ett ställe hade en liten hydra av göckst hårt läder. I denna hydra vilade andra ändan av den arbetande strumpstickan. Detta kallades: "Sticka på sli". Lotta strövar över hela Bleking och en stor del av smöland. Hade nästans skaffat sig en flicka som var något år äldre än jag. Kunde varken läsa eller skriva var troligtvis ej döpt. Men sticka kunde den, och munnen gick i ett kör. Varje sensommar kom Lotta till Norra Höke. Där fanns 3 a 4 figor och lika många drängar. Alla skulle i sin ordon ha så och så många strumpor och vantar här stannade Lotta 2-3 dagar åt gången.

En gång hörde jag mor Elna föreslå Lotta att om how ville slå sig till ro skulle Moran bygga henne en stuga med inskring sängkläder och kökshöl som Lotta fick disponera mot att how lovade att

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Frångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

40.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

sid 31

en månad varje år låra gårdens många torparungar sticka. Under denna månad fick hon underhållet från gårdens kök. "Bevåra mig väl! sa Lotta. När någon har det bättre än jag? Går när jag vill kommer när jag behövs. Mor Elva har bekymmer natt och dag. Jag har inga bekymmer alls. Jag har det mycket bättre än Moran! Mor Elva hade således idén om slöjdskola för flickor 50-60 år för att de praktiserades i verkligheten."

Männen i Blekinge ha ej såsom Halländingar syddesatt sig med att sticka strumpor eller ylletröjor. Men nångång kunde en Backstuckning sticka något russin strumpor som hon sen försökte sälja på torget i Karlskrona men då så gott som alla stickare vad som behövdes i hemmet var oaväntningen så gott som ingen.

2.5/ Övanför är omtalad försäljning av vävnader och strumpor. Men detta kan ej kallas handlofsfärd i likhet med knallarnas

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Trångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

41.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
sit 32

vidlyftiga handelsresor. Men Vetebrödsbagarna i stäverna brukade ha så kallade: "Kakekåringar" som togo full börd vetebröd i en stor spånkorg med lock, full ryggbörd! Sen gingo dessa runt i många socknar och sålde vetebröd i stugorna. I betalning hade dessa 6 skilling på varje krona. Denna betalning erhöles i form av kakor kallade "påbröd" då att när kåringen sålt för 1 rigsdaler och 6 skilling hade hon förjänat sin 6 skilling. Betalning i mynt skedd aldrig. Med tiden tog bagarna på landet samman metor.

26/ Såväl 14 som före jul var ända till 1880 talit vanligt att alla fattiga barn, pojkar som flickor Gamla gubbar och kåringar även vandrade omkring i bondgårdarna och tippde "Julakakor". Sådana små bröd (i storlek något mindre än våra dagars 25 öres bröd) bakades i varje bondgård flera bak samtidigt som gårdens övriga julbak. På storställen togs bara sigteinjöl. Men oftast blandade man

ACC. N:R. M. 6481:1-42

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
 Härad: Bräkne Adress: Frångsta
 Socken: Asarum Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

42.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 33

ihop hälften sigt, hälften rågmjöl. Pågnrevan hade mycket gamla
 anor! Från början var väl avsikten att varje by skulle ge
 julkakor till de fattiga tillhörande byn. Men tilltagande hämsyns-
 lösa tiggare utsträckte tiggarfärderna till flera socknar. Även
 en smärre, som själv befann sig i prekära omständigheter
 bakte julkakor att ge bort. Man kunde karaktisera ort så:
 "Var du rädd att ge de fattiga så har jag det och så"! En
 benomvärd, avundsjuka således! Pågnrevan att baka julkakor
 försvann med 1900 talts ingång.

Två nörar t. ex. 1868 skövade gamla och unga i stora skaror
 omkring och tigge. Flera dog av hunger detta år! I Elmta hage
 hittades en dag Mur-ola Petter från Björnsåmala liggande
 under en bokbuske, vars uplockade spårblad var det enda som
 fanns i mannens mage vid obstruktionen. Flera ex. fanns!

Skriv endast på denna sida!